

Tárgy: Ipari tervezőművészeti alkotás (gyermek motorbicikli játék) szerzői jogi védelme

Ügyszám: SzJSzT-21/23.

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakértői véleménye

A megkereső által feltett kérdések:

- 1. *A jelen megbízáshoz becsatolt, a Társaságunk által gyártott gyermek motorbicikli játék egyéni, eredeti jellege folytán szerzői műnek tekinthető-e?***
- 2. *Amennyiben a Megbízó által gyártott gyermek motorbicikli játék szerzői mű,***
  - 2.1. *Magyarországon a szerzői jogok védelmi ideje fennáll-e?***
  - 2.2. *a becsatolt iratok alapján a Megbízó., mint kizárólagos felhasználó jogosult-e fellépni a szerzői művel kapcsolatos jogsértés esetén?***
  - 2.3. *a Berni Uniós Egyezmény alapján a Magyarországon szerzői jogi védelem alatt álló gyermek motorbicikli játék Romániában szerzői jogi védelem alatt áll-e?***
  - 2.4. *a szerzőnek vagy kizárólagos felhasználónak milyen jogai vannak, amelyeket a Berni Uniós Egyezmény alapján érvényesíthet Romániában is?***

Az eljárás tárgya az alábbiakban foglalható össze a megkeresés alapján:

A Megbízó előadta, hogy 2001-ben megbízta Megbízottat, hogy a „Motor1” és „Motor2” fantázianevű gyermekjátékok ipari gyártáshoz szükséges termékrajzokat és háromdimenziós modelleket megtervezze. Ezen tervek elfogadását követően a Megbízó és Megbízott 2001. július 8-án felhasználási szerződést kötött (megkeresés 1. melléklete). A szerződés mellékletét képezik az elkészített tervek (amelyeket a szakvélemény 1. melléklete tartalmaz). A Megbízó a gyermekjátékok gyártását Megbízott művei alapján kezdte meg. A gyártás során szükségessé vált módosításokat a gyártósoron Megbízó képviselője végezte el.

A felhasználási szerződés „Preambulum” része szerint a szerződés megkötését megelőzően Megbízott a motorkerékpár gyermekjátékok termékrajzait, háromdimenziós modelljeit és gyártóeszközök terveit a Megbízó megrendelésére és iránymutatása alapján az XY Kft., mint formatervező stúdió formaterveinek átdolgozásával készítette. Az XY Kft. 2023. március 30-án kelt nyilatkozata szerint 2000-2001 években a Megbízó megbízásából elkészítette a „Motor1” és „Motor2” gyermekjátékok formatervi változatait. A Megbízó előadta, hogy az XY Kft., személy szerint a cég tagja, ügyvezetője által készített formaterv változatok, melyek a Megbízó tagja és ügyvezetője iránymutatása és megbízása szerint készült kiindulási rajzot és a kiválasztott rajz alapján számítógéppel készült háromdimenziós képeket jelentik. Ezen terveket a szakvélemény 2. melléklete tartalmazza. Ezen, Megbízó képviselője ötletének kiindulási alapjaként készült 'skicc' változatokat adták át Megbízottnak annak érdekében, hogy el lehessen képzelni, milyen gyermekjátékot szeretne a Megbízó gyártani.

A Megbízó által gyártott és forgalmazott „Motor1” és „Motor2” fantázianevű gyermekjátékok fényképeit a szakvélemény 3. melléklete tartalmazza.

A Megbízó ügyvezetője 2010. október 11-én közösségi formatervezési mintaoltalmi bejelentést nyújtott be a legyártott, matricával ellátott „Motor3” közepes (medium) méretű gyermek

motorbicikli termékre, az oltalmat megszerezte, amely azonban – adminisztratív mulasztás miatt – öt évvel később nem került megújításra.

A Megbízó azért kérte a szakvéleményt, mert egyik volt - korábban ezen gyermekjátékát is forgalmazó - román üzletfele a Motor gyermekjátékot lemásolta és Romániában forgalmazni kezdte. A Megbízó többek között szerzői jog megsértése miatt pert indított Romániában a román céggel szemben, amely perben köteles bizonyítani, hogy a gyermek motorbicikli játék szerzői mű és Magyarországon szerzői jogi védelem alatt áll, valamint jogosult pert indítani.

Előzetes észrevételek

(a) A SzJSzt kizárólag szerzői jogi tárgyú kérdésekben adhat szakvéleményt.¹ A versenytársak jogvitájának egyéb elemeivel nem foglalkozhat.

(b) Az eljáró tanács a feltett kérdések és a benyújtott iratok alapján alakítja ki a szakértői véleményt, a tények megállapítására nem végez külön bizonyítást.² Mindemellett az eljáró tanács – szakmai ismeretei alapján - az egyéni-eredeti jelleg elemzése során a különböző gyermek motorbicikli formákat is figyelembe vette (lásd a 4. és 5. mellékletben szereplő fényképeket).

Az eljáró tanács az álláspontját a megkeresésben foglalt fényképek és a gyermek motorbicikli játék megtekintése alapján alakította ki.

Az eljáró tanács kizárólag a gyermek motorbicikli külső megjelenését vizsgálta, a belső szerkezet vizsgálatát az eljáró tanács nem tekintette szükségesnek.

(c) A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: "Szjt.") 1. §-a értelmében:

"1. § (1) Ez a törvény védi az irodalmi, tudományos és művészeti alkotásokat.

(2) Szerzői jogi védelem alá tartozik - függetlenül attól, hogy e törvény megnevezi-e - az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása. Ilyen alkotásnak minősül különösen: (...) m) az iparművészeti alkotás és annak terve, (...)."

Az ügy tárgyát képező gyermek motorbiciklin, mint szerzői művön két pozitív feltétel fennállása esetén áll fenn szerzői jogi védelem.

Az Szjt. 1. §-ának (2) bekezdése szerint az első feltétel, hogy az alkotás, mint eredmény az irodalom, a tudomány és a művészet alá tartozzon. A gyermek motorbicikli – szerzői jogi

---

¹ A Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) - a Szakértő Testület feladatai cím alatt - kimondja, hogy a Szakértő Testület a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szjt.) 101. § (1) és (3) bekezdésében megjelölt ügyekben szakértői véleményt ad bírósági vagy hatósági megkeresés, vagy megbízás alapján. E rendelet alkalmazásában szerzői jogi jogvitás ügy az Szjt.-ben szabályozott szerzői, szomszédos és adatbázis-előállítói jogok érvényesítésével összefüggő bármely jogvita. Az Szjt. 101. § (3) bek. szerint a szerzői jogi szakértő testület felkérésre peren kívül is adhat szakvéleményt a felhasználási jog gyakorlásával kapcsolatos kérdésekben.

² R. 8.§ (1) bek.

szempontból – ipari tervezőművészeti alkotás lehet, vagyis az Szjt. 1. §-ának (2) bekezdésében foglalt példálózó felsorolás m) pontja alá tartozik.³

A szerzői jogi védelem fennállásának másik pozitív feltételét az Szjt. 1. §-ának (3) bekezdése határozza meg: „A szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítéllettől.”

Az 1.§-hoz fűzött miniszteri indokolás ehhez a következőket teszi hozzá: „A törvény a magyar és a nemzetközi szerzői jogi felfogásban egyaránt általánosan elfogadott elvet tükröz annak egyértelművé tételével, hogy a szerzői jogi védelem az alkotást a szerzői szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelemnek a mű egyéni, eredeti jellegén kívül más feltétele nincs, nem is lehet.”

Az egyéni, eredeti jelleg az alkotás külső kialakításában megnyilvánuló kifejezőmódban jelenik meg. Ez jelenti az alkotó személyes, saját szellemi tevékenységéből adódó gondolatainak megjelenítését.

A Testület 38/2003. számú szakértői véleménye a Testület gyakorlatát tükrözve rámutat arra, hogy milyen szellemi alkotás minősülhet szerzői műnek: *„Olyan szellemi alkotás, amely egyéni abban az értelemben, hogy az adott körülmények között lehetőség van többféle kifejezési módra, s ezek közül a szerző egyéni módon valósítja meg azok egyikét vagy másikat, s amely eredeti abban az értelemben, hogy az nem csupán valamely már meglévő alkotás szolgai másolata.”*⁴

Az egyéni, eredeti jelleg vizsgálata során figyelembe kell venni, hogy a gyermek motorbiciklinél a funkció, a használhatóság eléréséhez szükséges paraméterek nagymértékben szűkítik az egyéni, eredeti jelleg kifejezhetőségének terét. A funkcionalitás, a használati tárgyi minőség nagymértékben meghatározza azok szerkezeti és formai kialakítását. Az egyéni, eredeti jelleg megállapíthatóságának minimálisan az a feltétele, hogy a mű ne legyen más mű szolgai másolata.⁵

A gyermek motorbicikli formai kialakításának alapvető követelménye, hogy a forma felidézze a gyermekben a motorbicikli érzetét, alkalmas legyen a „motorozásra” és a forma feleljen meg a játékok biztonsági követelményeinek.

Ezek a követelmények természetesen szűkítik az alkotó szabadságát mind a felhasználható anyagok kiválasztása, mind a termékek mérete és súlya, mind azok formai kialakítása szempontjából. Ugyanakkor viszonylag tág teret enged az egyedi megoldások, egyéni kezdeményezések számára, akár csak a mintául szolgáló motorkerékpárok formájának tervezésekor is van tervezői mozgástér.

(d) Az eljáró tanács utal az Európai Unió Bíróságának (EUB) a *Cofemel* ügyben⁶ hozott ítéletére, amely bemutatja a mű minősítésre vonatkozó ítélkezési gyakorlatot (29.-35.):

³ A SzJSzT-nek az iparművészeti alkotásokkal kapcsolatos gyakorlatához lásd pl.: SzJSzT-17/21. (bumeráng szerzői jogi védelme)

⁴ Lásd: „A szerzői jog a gyakorlatban – A Szerzői Jogi Szakértő Testület véleményeinek gyűjteménye (1997-2003)”, KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó, 2004. 77.old.

⁵ SZJSZT-05/07/01.

⁶ C-683/17. sz. ügy, 2019. szeptember 12.; ECLI:EU:C:2019:721

- A „mű” fogalma két elem együttes fennállását feltételezi. E fogalom egyrészt valamilyen eredeti teljesítmény fennállását jelenti, abban az értelemben, hogy az a szerzőjének saját szellemi alkotása. Másfelől a „műnek” minősítés azon elemekre korlátozódik, amelyekben a szerző ilyen alkotása megnyilvánul.

- Ami az első elemet illeti, ahhoz, hogy egy művet eredetinek lehessen tekinteni, egyszerre szükséges és elegendő az, hogy az alkotója személyiségét tükrözi, valamint annak szabad és kreatív döntéseiben jut kifejeződésre.

- Amennyiben viszont a teljesítmény megvalósulását olyan műszaki megfontolások, szabályok vagy kötöttségek vezérelték, amelyek az alkotási szabadság gyakorlásának nem engedtek teret, e teljesítmény nem tekinthető úgy, hogy az ahhoz szükséges eredetiséggel bír, hogy műnek minősülhessen.

- A második elemet illetően a „mű” fogalma szükségszerűen magában foglalja a kellő pontossággal és objektivitással azonosítható teljesítmény létét.

Az ítélet rámutat a konkrét ügyben arra, hogy „az a körülmény, hogy valamely formatervezési minta esztétikai hatást vált ki, önmagában nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy e minta az alkotójának szabad döntését és személyiségét tükröző, szellemi alkotásnak minősül-e, és így megfelel-e a jelen ítélet 30. és 31. pontjában felidézett eredetiség követelményének.” (54.).

Elvi élel mondja ki az ítélet, hogy a formatervezési minták oltalma és a szerzői jogi védelem alapvetően eltérő célokra irányul, és különböző szabályozások párhuzamosan vonatkoznak rájuk. A formatervezési minták oltalma ugyanis olyan teljesítmények védelmére irányul, amelyek – amellett, hogy újszerűek és egyediek – használati jelleggel bírnak, és rendeltetésük a tömeges előállítás. Ezen oltalom rendeltetése továbbá, hogy korlátozott, azonban ahhoz elegendő ideig álljon fenn, hogy az e teljesítmények megvalósításához és előállításához szükséges befektetések megtérüljenek, a verseny túlzott mértékű akadályozása nélkül azonban. A szerzői jogi védelem viszont, amelynek időtartama igen jelentősen hosszabb, a műként való minősítésre érdemes teljesítmények számára van fenntartva (50.).

(e) Az eljáró tanács utal továbbá az Európai Unió Bíróságának (EUB) a *Brompton* ügyben⁷ hozott ítéletére, amelynek tárgya valamely árunak (összecsukható kerékpár) a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges formája (24.-36.):

- Ha a mű kivitelezését olyan műszaki megfontolások, szabályok vagy más kötöttségek határozták meg, amelyek az alkotói szabadság gyakorlásának nem engedtek teret, e mű nem tekinthető úgy, hogy az ahhoz szükséges eredetiséggel bír, hogy műnek minősülhessen, és ennek következtében szerzői jogi védelemben részesülhessen.

- Az eredetiség kritériumának nem tesznek eleget valamely mű azon elemei, amelyeket kizárólag technikai funkciójuk jellemez, ez utóbbiakat szerzői jogi védelemben részesíteni ugyanis azt eredményezné, hogy az ötletek a technikai haladás és az ipari fejlődés rovására monopóliumot élvezhetnének. Amikor az alkotóelemek kifejeződését a technikai funkciójuk határozza meg, az ötlet megvalósítását szolgáló különböző módok köre olyan korlátozott, hogy az ötlet és a kifejeződés összekeverednek.

---

⁷ C-833/18. sz. ügy, 2020. június 11.; ECLI:EU:C:2020:461

- Még ha fennáll a választási lehetőség valamely tárgy formáját illetően, ebből még nem lehet arra következtetésre jutni, hogy az feltétlenül „mű” fogalma alá tartozik. Mivel kizárólag az érintett termék eredetiségét kell értékelni, más olyan lehetséges formák megléte, amelyek ugyanezen műszaki eredményre vezethetnek, még ha lehetővé is teszi a választási lehetőség fennállásának megállapítását, nem meghatározó azon tényezők értékelésénél, amelyek a szerző választását vezérelték.

- Következésképpen a szerzői jogi védelem kiterjed az olyan termékre is, amelyek formája, legalábbis részben, valamely műszaki hatás eléréséhez szükséges, amennyiben e termék szellemi alkotás eredményeként létrejövő, eredeti művet képez annyiban, hogy e formán keresztül annak alkotója az alkotóképességét eredeti módon fejezi ki, szabad és kreatív döntések meghozatalával, és így az említett forma a személyiségét tükrözi.

(f) A Megbízó formatervezési mintaoltalom útján is a gyermek motorbiciklit oltalomban részesítette. A mintaoltalmat azonban nem újította meg. Kérdés, hogy a mintaoltalom lejáratát követően monopolizálhatja-e a szerzői jogi védelem útján a Megbízó ezt a formát, ha egyébként fennállnak a szerzői jogi védelem feltételei is. Az EUB gyakorlata alapján nincs kizárva a párhuzamos oltalom.

Válaszok a feltett kérdésekre

2.1. A jelen megbízáshoz becsatolt, a Társaságunk által gyártott gyermek motorbicikli játék egyéni, eredeti jellege folytán szerzői műnek tekinthető-e?

Vizsgálandó, hogy a Megbízó által gyártott gyermek motorbicikli mind funkcionális jellegét tekintve, mind formailag egyéni, eredeti alkotás-e.

Az eljáró tanács az alábbiakat emeli ki a gyermek motorbicikli formájával kapcsolatban:

Lábbal hajtható gyermekjárművek léteztek már a két világháború között is. Motorkerékpár érzést adó gyermekjárműveket csak később, a XX. század '70-es és '80-as éveiben kezdtek tervezni. Ennek egyik úttörő kezdeményezése Nádas László formatervező fából készült, kormányozható és lábbal hajtható, falapokból összeállított, emiatt szögletes formakarakterű járműve volt az első hazai, azonban kis szériában készített – főleg óvodákban, de családoknál is használt – próbálkozás. Nádas László néhány formatervezői ötletrajzát / designkiccét a Magyar Nemzeti Digitális Archívum (MaNDA) gyűjteményéből a szakvélemény 4. melléklete tartalmazza.

A következő mérföldkő az a műanyag fröccsöntött gyermek motorbicikli, amelyet Neizer László mérnök az 1980-as évek végén tervezett, és 1989 óta kisebb-nagyobb változtatásokkal (millió darabszámban) gyártanak „Enduro motor” elnevezéssel. Neizer László 1989-es terve alapján gyártott „Enduro motor” gyermekjáték képe a szakvélemény 5. melléklete.

Ugyan Nádas László hasonló célú terve és tárgya az ún. „elsődleges tárgy”, de tekintettel az időközbeni technikai fejlődésre a Neizer László által tervezett tárgy a mai, műanyagból készült – akár extrudálással és palackfűvással, akár rotációs öntéssel előállított – lábbal hajtható gyermekmotoroknak az archetípusa. A Neizer-féle gyermekmotor formája és részletei a gyermek számára hűen érezteti, láttatja és kézzel tapinthatóan adja a motorbicikli érzését. A

valódi motorkerékpár jellegzetes formai karakterét – tömegét és formai részleteit – absztrahálva ragadja meg és hihetően kelti az „Enduro” motor érzését. Neizer László terve és tárgya szerzői műnek minősül.

1989 után több gyártó különböző változatokban – sokféle színben, formában, részletekben, feliratozással stb. – készít ilyen fajta gyermekjátékot, de mindezek az archetípus másolásának, utánzatának vagy variációinak tekinthetők. Ebben a gondolatmenetben a Megbízó által gyártott gyermekjáték szintén a játékmotorbicikli egy formai variációja, amelyet a különböző cégek termékkínálatát bemutató képsor (megkeresés 8. sz melléklete) is mutat.

A gyermek motorbicikli formája szükségesnek tűnik a funkció eléréséhez (három kerék; kormány és kormányvilla, valamint a kormányozhatóság; tengelyek, kerekek - összeépítése a karosszériatesttel; stabil pozíciót eredményező ülés és motortest; kipufogó cső jelzése; lámpák jelzése vagy matrica lámpák felhelyezésére szolgáló sík felület).

Az eredetiség feltételének eleget tevő mű szerzői jogi védelemben részesülhet akkor is, ha annak kivitelezését műszaki megfontolások vezérelték, amennyiben e kötöttség nem akadályozta a szerzőt abban, hogy személyisége kifejezésre juthasson e tárgyban, szabad és kreatív döntéseinek megnyilvánulása révén.

Az eljáró tanács abból indul ki, hogy van alkotói mozgástér, és ez az alkotói lehetőség vezethet szerzői műhöz.

Az eljáró tanácsnak arról kell állást foglalnia, hogy a gyermek motorbicikli formájának megválasztásával a szerző eredeti módon fejezte-e ki alkotókészségét, szabad és kreatív döntések meghozatalával, és a terméket úgy alakította e ki, hogy az a személyiségét tükrözi.

Az a körülmény, hogy valamely formatervezési minta esztétikai hatást vált ki, önmagában nem teszi lehetővé ennek megállapítását (Cofemel, 54. bek.).

A Megbízó gyermekjátéka e termékskálában egy önálló formai variáció, amely követi a motorkerékpár-design területén történt változásokat – karosszériás motor –, és emiatt is, egyes formai részletekben eltér a korábban bemutatottaktól.

Az előkép a burkolatlan, majd a többé-kevésbé burkolt, ún. karosszériás motorok formavilága volt, s a mai játékvilág is ez utóbbit követte ill. követi. Ami szembeutó vizuális változatosság, az a motor utánzatának láthatóvá tétele – formában és színben – vagy a másik, amely a többnyire burkolt, a karosszéria alatti változat, amely a motorhengereket színben és formában azonosan és csak jelzésszerűen mutatja a motortesttel. Ahogyan az eredeti motorkerékpárok formája változott, ezt követik a gyerekjátékok is.

Esetünkben kiemeli az eljáró tanács azt a formaképzést, hogy a Megbízó játéka – az eredeti motorkerékpárokhoz és a korábbi játékokhoz képest – több olyan elemet tartalmaz, amely egyéni, eredeti összehatást eredményez:

- az animális hatású forma;
- áramvonalasabb, lendületesebb forma, amely nem egy létező motorkerékpárra utal (mint az archetípus), hanem inkább egy „játékvilágbeli” motorbiciklire;
- az orr hegyes, csőrszerű kialakítása, a szemöldökszerű formai lépcsővel;

- a motor hengerfejeinek megjelenítése csak jelzésszerű (a hengerfejek hűtőbordáit pusztán három kidudorodás jelzi).

Ebből következően a Megbízó motorbiciklijének formai kialakítása megfelel az egyéni-eredeti jelleg kritériumának, így az Szjt. 1. § (2) bekezdés értelmében szerzői műnek minősül.

2.2 Amennyiben a Megbízó által gyártott gyermek motorbicikli játék szerzői mű, a becsatolt iratok alapján a Megbízó., mint kizárólagos felhasználó jogosult-e fellépni a szerzői művel kapcsolatos jogsértés esetén?

A felhasználási szerződés releváns rendelkezései:

1.2. *Szerző engedélyt ad Felhasználónak a Műveknek a jelen szerződés 2. pontjában rögzített módon és mértékben való felhasználására.*

2. *FELHASZNÁLÁSI JOG*

2.1. *Szerző a jelen szerződés aláírásával*

- *visszavonhatatlan,*
- *területi korlátozás nélkül,*
- *határozatlan időtartamra, azaz a Művek teljes védelmi idejére,*
- *kizárólagos, teljes körű és korlátlan mértékű,*
- *harmadik személynek átengedhető felhasználási jogot enged a Felhasználónak a Műveknek a jelen szerződés 2.2. pontjában körülírt felhasználására.*

2.2. *Felhasználó a jelen szerződés alapján jogot szerez a Műveknek*

- *tetszőleges példányszámban, bármilyen hordozón, tetszőleges alkalommal és korlátlanul történő többszörözésére;*
- *kiállítására;*
- *az átadott Műveknek a gyártáshoz szükséges engedélyezések során, illetve bármilyen más eljárás esetén a nyilvánossághoz való közvetítésére;*
- *átdolgozására, a 2.3. pontban rögzítetteknek megfelelően.*

2.6. *Amennyiben harmadik személy a jelen szerződésben Felhasználónak engedélyezett felhasználási módok tekintetében a Művekkel kapcsolatos szerzői vagyoni jogokat megsérti, a Felhasználó köteles saját költségén fellépni a szerzői vagyoni jogok védelme érdekében és a Szerzőt nem kell külön írásban értesíteni, felhívni szükséges intézkedések megtételére a Felhasználó fellépését megelőzően. Szerző kötelezettséget vállal, hogy a Felhasználó részére a szükséges nyilatkozatokat, iratokat a Felhasználónak a jogsértéssel szembeni fellépése esetén kérésére haladéktalanul megküldi és az eljárás során közreműködik. A Felek megállapodnak abban, hogy a jogsértő harmadik személy által fizetett bármely ellentételezés, beleértve, de nem kizárólagosan a jogdíj, licenccdíj, kártérítés a Felhasználót illeti meg, amennyiben a Felek az eljárás kezdetekor más feltételben nem állapodtak meg.*

A Szjt. 98. § (1) bek. alapján a szerző vagyoni jogainak megsértése esetén a kizárólagos felhasználási engedélyt a 43. § (1) bekezdése alapján megszerző személy felhívhatja a szerzőt, hogy a jogsértés abbahagyása iránt tegye meg a szükséges intézkedéseket. Ha a szerző a felhívástól számított harminc napon belül nem intézkedik, a jogszerző saját nevében felléphet a jogsértés miatt.

A felhasználási szerződés 2.6 pontja feljogosítja a kizárólagos felhasználási engedélyt megszerző Megbízót, hogy a szerzői vagyoni jog megsértése esetén a jogsértővel szemben fellépjen, anélkül, hogy erről előzetesen a szerzőt értesíteni kellene.

Ezt erősíti meg, hogy Megbízott a 2010. szeptember 9-én kelt nyilatkozatában (a megkeresés 4. sz. melléklete) kijelenti, hogy ennek alapján a Megbízónak lehetővé teszi, hogy „*saját nevében ...0 bármely joghatóságban harmadik fél által elkövetett jogsértésekkel szemben fellépjen*”.

A fentiek alapján a Megbízó, mint kizárólagos felhasználó, jogosult fellépni a felhasználási szerződés tárgyát képező művel kapcsolatos vagyoni jogok megsértése esetén.

2.3 Amennyiben a Megbízó által gyártott gyermek motorbicikli játék szerzői mű, a Berni Uniós Egyezmény alapján a Magyarországon szerzői jogi védelem alatt álló gyermek motorbicikli játék Romániában szerzői jogi védelem alatt áll-e?

Az irodalmi és a művészeti művek védelméről szóló Berni Egyezmény (1971. július 24-i párizsi szerződéssel felülvizsgált szöveg]) 1979. szeptember 28-i módosított változata (Magyarországon kihirdette: 1975. évi 4. tvr.; a továbbiakban: BUE) 2. cikke, az (1) és (7) bekezdésében kimondja:

„(1) *Az »irodalmi és művészeti művek« kifejezés felöleli az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotását, tekintet nélkül a mű létrehozatalának módjára vagy alakjára, tehát lehet: [...] tervrajz [...]; az alkalmazott művészet terméke; [...]*
[...]

(7) *Az Unióhoz tartozó országok törvényhozó szervei jogosultak az alkalmazott művészet termékeire, a műszaki rajzokra és az ipari mintákra vonatkozó törvények alkalmazási területeinek szabályozására, továbbá hogy [...] rendezzék e termékek, rajzok és minták védelmének előfeltételeit. Azon művek számára, amelyek a származási országban csupán mint rajzok és minták esnek védelem alá, az Unió másik országában is csak az ebben az országban a rajzok és minták számára fennálló különleges védelmet lehet igényelni; ha azonban ebben az országban ilyen különleges védelem nem létezik, ezeket a műveket mint művészeti műveket kell védeni.”*

Az alkalmazandó jogra vonatkozó kapcsoló szabály tehát a „*lex loci protectionis elve*”, azaz a romániai jogsértésen alapuló igényérvényesítésre a román jog alkalmazandó.

A Testület kizárólag a magyar joggal kapcsolatban adhat szakvéleményt, külföldi jog tárgyában nem nyilatkozhat.

Az eljáró tanács megjegyzi, hogy figyelemmel az Európai Unió jogharmonizációs kötelezettségre, a román jogalkalmazásra is irányadó az EUB-nek a Cofemel-ügyben és a Brompton-ügyben kifejtett jogértelmezése.

2.4 Amennyiben a Megbízó által gyártott gyermek motorbicikli játék szerzői mű, a szerzőnek vagy kizárólagos felhasználónak milyen jogai vannak, amelyeket a Berni Uniós Egyezmény alapján érvényesíthet Romániában is?

A Berni Uniós Egyezmény alapján nem lehet jogot érvényesíteni, az egyezmény címzettjei a tagállamok. A BUE alapján a tagállamnak olyan saját szabályozást kell kialakítania, amely konform az egyezménnyel. A BUE e szempontból releváns rendelkezései a következők. A BUE 5. Cikk rendelkezései:

(1) Az ezen Egyezmény által védett műveik tekintetében a szerzők - a mű származási országa kivételével - az Unió valamennyi országában azokat a jogokat élvezik, amelyeket a vonatkozó törvények a belföldieknek most vagy a jövőben biztosítanak, valamint azokat a jogokat is, amelyeket ez az Egyezmény külön megad.

(2) E jogok élvezete és gyakorlása nincs kötve semmiféle alakszerűséghez és független attól, hogy a mű a származásának országában védelem alatt áll-e. Ennélfogva - az ezen Egyezményben foglalt kikötéseken kívül - a védelem terjedelme, valamint a szerzői jogainak védelmére biztosított eszközök igénybevétele tekintetében kizárólag annak az országnak a törvényei irányadók, ahol a védelmet igénylik.

A BUE 9. Cikk (1) bek. szerint „[A]z ezen Egyezmény alapján védett irodalmi és művészeti művek szerzőit megilleti az a kizárólagos jog, hogy műveikről bármely módon és formában többszörösítés csak az ő engedélyükkel készüljön.”

A BUE-n alapuló nemzeti jog szerinti védelem mellett utal az eljáró tanács arra, hogy az európai jogharmonizációs kötelezettségre tekintettel a román jognak is biztosítania kell az uniós jogi aktusoknak való megfelelést.⁸

Budapest, 2023. november 22.

Dr. Győri Erzsébet
a tanács elnöke

Dr. Bacher Gusztáv
a tanács előadó tagja

Bárkányi Attila
a tanács szavazó tagja

---

⁸ Az eljáró tanács kiemeli az alábbi uniós jogi aktusokat:

- az Európai Parlament és a Tanács 2001/29/EK irányelve (2001. május 22.) az információs társadalomban érvényesülő szerzői és kapcsolódó jogok egyes kérdésekben történő összehangolásáról,
- az Európai Parlament és a Tanács 2004/48/EK irányelve (2004. április 29.) a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről.